

keerden, sef, maar zich be- kwam. nze vade- de ge- predikt (d. w. z. ij weer- van den in dezen gemaakt, gaan om is geesten el) opge- waren, rwachte

Christus, gepredikt reenden, elijk, dat deschor- in uitge- zegd, dat heft, zou zien verblid is er Joden, lang ge- en werd, was, ben- ngen van et Oude en twijfel geweest, maar, ge- in Ma- een tempel zoekt, te denwel- , zegt de Mid- en de pa- talte van toen ook de as werkte id. Het is tel Petrus : in dezen hfdst. 1 : nderzocht ijd de was, be- jden, dat rlijkheid in Chris-

onder het eer zeker len zond- getuigde van het det name den pre- st minder m. Zelfs 14 deze „Ziet, de luizenden gen allen der hen, rken, die en van le godde- sproken ondvoeld De Geest oraf aan- let wilden Gods uit- gericht, tel deelen den Geest degenen, oorzaam

stel hier Christus om hun toeh een ondenk- in prac- in de nwoordig lergelijke : van God verande- ope open- Zou zegt omt aan, renbouw Exodus ogen van g Sinaï“. dat „God rlossen“. t God in rdaalt op alk open- er en tus door veld van 6, waar ut Psalm gebrukt : en eerst- egt Hij : bidden“. deselfde „daarom : slacht- gewild“, r. 1 : 6 nende in it woord sproken. ten tekst rift vaak n over- ng eener s aan te ostel in gen, dat eest van gaf, een naar de leetden.

Houden de bedenkingen, die tegen deze opvatting onzer oude Gereformeerde theologen zijn ingebracht, dus geen steek, daar- tegenover staat, dat deze uitlegging niet alleen geheel in overeenstemming is met wat de Schrift elders ons leert, maar ook volkomen past in het verband. Zelfs komt de parallel, die de Apostel in dit tekst- woord trekt tusschen de dagen van den zondvloed en den tijd waarin wij leven, nog veel beter tot haar recht, dan wanneer men die prediking van Christus na zijn opstanding laat geschieden aan de gestorven zielen in de gevangenis. Immers, waar het den Apostel om te doen is in dit redebeleid, is juist om aan te toonen, dat aan het oordeel de prediking van Christus is voorafgegaan, en toen in de dagen van den zondvloed en nu voor ons geelacht. Voorzover die prediking door het geloof wordt aangenomen, heeft ze tot behoudenis geleid. Dat is gebleken in Noach's dagen, want Noach heeft de aankondiging van het gericht geloofd en is daarom met de zijnen in de arke gegaan, waardoor hij gered is geworden; gelijk ook wij nu behouden worden, wanneer we door den doop ons geloof in Christus belijden en de toevlucht nemen tot Zijne genade. Maar ook omge- keerd, wie die prediking ongehoorzaam is, zal het oordeel Gods dragen. God wil een tijdlang geduld oefenen; Zijn lanke- moedigheid is groot; niet terstond wordt de bijl aan den boom geleid. Zoo heeft de lanke- moedigheid Gods in de dagen van Noach gewacht 120 jaar lang; zoo wacht God de Heere ook thans, want „Hij wil niet, dat eenigen zullen verloren gaan, maar dat ze allen tot bekeering komen“ (II Petrus 3:9). Maar als de lanke moedigheid Gods veracht wordt, dan komt het oordeel gewis; de geesten, die ongehoorzaam waren in Noach's dagen, werden in de gevangenis der hei geworpen, en zoo zal het ook in het jongste oordeel geschieden.

Zoo ziet men, hoe deze uitlegging met- terdaad aan de bedoeling van den Apostel recht laat wedervaren. Ze is dan ook volstrekt niet door de Gereformeerde the- ologen uitgedacht, om aan een hellewaart van Christus te ontkomen. Augustinus heeft deze zelfde uitlegging reeds gegeven in zijn bekenden brief aan Eudodius; Thomas van Aquino heeft haar evenzeer bepleit, hoewel hij zelf aan Christus' hellewaart geloofde; Biza heeft deze uitlegging nader uitgewerkt, en zoo is ze door schier al onze Gerefor- meerde theologen overgenomen. Al mag deze uitlegging niet zoo eenvoudig schijnen als die door Prof. Bavinck ons gegeven is, ze heeft voor zich het gezag van tal van de uitnemendste Schriftverklarende. Ook in onze dagen is deze uitlegging nog ver- dedigd geworden door mannen als Hofmann a. Schweizer, Wichelhaus, Besser, Fuller e. a. Te zeggen, dat deze verklaring ver- oord is of door de woorden van den Apostel is buitengesloten, gaat dus niet aan. Elk woord van den Apostel komt ook bij deze verklaring volkomen tot zijn recht, en in het verband past deze uitlegging juist uit- nemend goed.

Een keuzt tusschen beide uitleggingen behoeven we niet te doen. Elk van beide heeft iets, dat haar aanbeveelt, gelijk te- gen elk dezer verklaringen bedenkingen kunnen worden ingebracht. Ons doel was dan ook niet om de exegetische moeilij- keit, die deze Schriftuitlegging aanbrengt, tot volkomen oplossing te brengen, maar alleen om aan te toonen, dat de woorden van den Apostel zeer goed kunnen verklaard, zonder dat men een plaatselijke nederdaling van Christus naar de hel aanneemt, of ge- looft, dat Christus aan de afgestorvenen nog het Evangelie verkondigd heeft.

Officiële Berichten.

De heer J. W. Kal, theol. cand. te Amster- dam, verzoekt wegens voortzetting zijner studies voorteen geen beroep op hem te willen uit- brengen.

WAGeningen, 7 Dec. j.l. was voor de Geref. gemeente alomtegenwoordig de blijde dag. Op dezen dag toch was 't 25 jaar geleden, dat Ds. W. K. P. Goeree zijn dienstwerk aanvaardde. Na een arbeid van vijf jaar in de Herv. Kerk te Kerckwer- (Z) werd Ds. Goeree tot de Dienst des Woords in de Geref. gemeente alhier ingeleid door wijlen Ds. Hulsebos. Twintig jaar dus heeft Ds. Goeree de gemeente alhier met zijn gaven en krachten gediend en God heeft hem tot rijken zegen gesield. Aan belangstelling en hartelijke deel- name in dit silveren feest heeft 't den jubilaris en zijn gezin op den feestdag geenszins ontbroken. De gemeenten van Nieuwolda en Siddeburen lieten zich ook niet onbetuigd. 't Bestuur der Vereen. T. C. L. evenmin.

Aan den avond van den feestdag trad Ds. Goeree voor de gemeente op, om de weldadig- heden des Heeren te herdenken, en sprak voor een zeer talrijk gehoor, waaronder afgevaardigden van de naburige kerken, een rechte en treffende rede uit, naar aanleiding van I Cor. 15:10c.

Dat 't Heeren rijke zegen ook verder in ruime mate ruste op leeraar en gemeente samen. Namens den kerkeraad:

W. K. H. MAGENDANS, scriba.

Kort verslag van de vergadering der classis Woerden, gehouden 25 Nov. 1909 te Alfen a/d Rijn.

Namens de roepende kerk van Oude-Weering wordt de vergadering geopend door Ds. J. Brouwer, die na het zingen van Ps. 84:6 en het lezen van Ps. 139 voortgaat in gebed.

Het moderamen bestaat uit Ds. P. Warmen- hoven als voorzitter, Ds. F. A. v. d. Heijden als scriba en Ds. G. Elshove als assessor.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Ds. Elshove, voor de eerste maal ter vergade- ring, wordt op hartelijke wijze door den praeses begroet, wat door dezen met een wederwoord wordt beantwoord.

De omslag van de classieke kosten wordt voor het volgend jaar vastgesteld op denzelfden voet als dit jaar.

Behandeld wordt een bezwaarschrift van een jonge moeder uit een der kerken van de classis, naar dat geantwoord worden, dat de classis zich vereenigt met het oordeel van haar Kerkeraad.

Bij het onderzoek naar art. 41 wordt aan een der kerked advies gegeven in een doopkwestie. De classis oordeelt, dat in het bedoeld geval geen voldoende grond voor den H. Doop aan- wezig is. Aan een der andere kerken wordt in het geval van een broeder, die gewoonlijk elders kerk, geadviseerd voorloopig voort te gaan met vermanen.

Ds. Brouwer brengt rapport uit over den arbeid der Zending, hetwelk met dank wordt aangehoord. Voor het naaien van de boeken enz. van den classicaal Zendingquaestor wordt aangenomen de kerk van Bodegraven.

De vacature beurten worden aldus geregeld: Zevenhoven in Decemr.; Ds. v. d. Voet en Schoemaker; in Jan.: Ds. Elzenga; in Febr.: Ds. Brouwer, Noorden; in Dec. Ds. Gunst; in Jan. Ds. van Dijk; in Febr. Ds. Elshove en Elshove. Nieuwkoop; in Dec. Ds. Warmenhoven; in Jan. Ds. Hulstijn en De Vries; in Febr.: Ds. v. d. Heijden.

De onderscheidene deputaten worden gecon- tinueerd; alleen komt deze verandering, dat de collecten naar art. 19 K. O. voortaan door Ds. v. d. Voet zullen ontvangen worden.

Na de pauze wordt de vergadering voortgezet met het zingen van Ps. 81:12.

Overeenkomstig een voorstel van de kerk van Oudshoorn wordt besloten deputaten te be- noemen om 'te onderzoeken de mogelijkheid van samenwerking van de Diaconen van Zuid- Holland voor de verpleging van behoeftige patiënten in Chr. Stichtingen van Barmhartigheid en zoo mogelijk een plan te ontwerpen voor zulke samenwerking'. Als deputaten voor deze zaak worden benoemd Ds. J. Brouwer, oudl. J. G. Baart en diaken G. M. Hengreen.

De commissie, benoemd om te trachten de moeilijkheden in een der kerken tot een goed einde te brengen, rapporteert dat haar be- moeningen geleid hebben tot verzoening.

Aan een vragenden broeder uit derzelfde gemeente zal worden geantwoord, dat de Kerke- raad onder de gegeven omstandigheden de viering van het H. Avondmaal niet kon laten doorgaan.

De kerk van Woerden zal de volgende ver- gadering samenroepen.

De praeses sloot de vergadering met dank- gebed.

Namens de classis:

G. ELSHOVE, assessor.

Kort verslag van de vergadering der classis Tiel, gehouden te Zalt-Bommel 17 Nov. 1909

Ds. Koffijberg opent de vergadering met ge- bed, nadat gezongen is Ps. 27:7 en gelezen Matth. 25.

Het Moderamen bestaat uit Ds. Koffijberg, voorzitter, Ds. Vonk, scriba en assessor Ds. Sybrandy.

Uit het onderzoek der credentiebrieven blijkt, dat alle kerken vertegenwoordigd zijn.

De notulen der vorige vergadering worden ge- lezen en goedgekeurd.

De voorzitter spreekt een woord ter ge- dachtenis aan Ds. Loman, dienaar des Woords der Geref. kerk te Geldermalsen. Hoogst son- derlijk is zijn overlijden voor de classis, daar deze broeder in geheel de classis Tiel zou gezien en geacht was. Naullen wij die vriendelijke verzoening op onze vergaderingen niet meer zien. Hij ontving het loon den getrouwen dienstknechten toegesegd. De kerk te Gelder- malsen is door hem 10 jaren trouw gediend; evenzoo is de overledene dienaar des Woords geweest in de kerken: Well, Zuilichem en Her- wijnen. De Heere troostte de kerk te Gelder- malsen en vervulde de ledige plaats.

Ds. Koffijberg mag in deze dagen gedenken, dat God hem 40 jaren heeft willen gebruiken in den dienst des Woords. Door Dr. Keizer wordt namens de classis den jubilaris in ge- volge van de woorden van de classis, dat de classis veel dank verschuldigd aan dien broeder. Steeds wordt hij, hoewel zijne jaren klimmen, bereid gevonden, de lasten, die men hem oplegt, gewillig en goedsmoeds te dragen. Dat God hem nog lang spare voor zijn kerk, voor de classis en zijn gezin! Ds. Koffijberg dankt voor de hartelijke woorden hem toegesproken, en draagt zich verder met al zijne zwakheden en gebreken de classis op.

Ds. Offinga zal op verzoek der classis zijn referaat: „Het verband tusschen het doen van belijdenis en 't H. Avondmaal“ in druk geven. Door de classis wordt benoemd een com- missie, bestaande uit 3 dienaars en 3 onder- lingen, voor een netelige tuchtaak in een der kerken.

Ds. Sybrandy wordt consulat van de kerken: Geldermalsen en Hoorna-Driel.

Het nieuwe reglement voor Kerkvisitatie wordt goedgekeurd.

Ds. Koffijberg brengt rapport uit van de 11. gehouden Zendingvergadering te Utrecht.

Bij monde van oud. Filer draekt de kerk te Geldermalsen de classisbroeders voor hunne belangstelling, betoond bij de begafenis van Ds. Loman, haar onvergetelijken dienaar des Woords.

Collecten worden geleid. Coll. voor de volgende vergadering zijn: theol. school en hulpbeh. kerken buiten de classis.

De classis ziet niet verlangen uit naar het door Dr. Keizer beloofde referaat: de eigen- aardige Geref. prediking van sommige predi- kanten van Geref. geïndheid in de Ned. Herv. Kerk.

De volgende cl. vergadering zal D. V. op den 3den Woensdag in de maand Febr. 1910 ge- houden worden.

Voorzitter zal dan zijn Ds. Vonk, scriba Ds. Koffijberg.

Ds. Offinga gaat voor in dankzegging.

Namens de classis:

E. VONK, Scriba.

Brittanland

Engeland. Romaniseerend streven. Uit de algemeene vergadering der Staatskerk en der Geuniceerde Vrije Kerk van Schotland.

Hoewel de romaniseerende partij in de Anglicaansche Staatskerk in de laatste jaren veel winst, blijkt uit een protesteerd schrijven, dat door de Church-Union te Brighton dezer dagen aan den bisschop van Chichester gericht werd. In dit schrijven wordt de aandacht van den bisschop gevestigd op de volgende zaken die, schoon verboden, toch in bepaalde kerken van Brighton plaats hadden.

Zoo werd in drie kerken het feest van Maria hemelsvaart gevierd; in vier kerken vierde men Aller Zielen met requiem en aware mis; in twee kerken werd openlijk geleerd, dat men het Ave Maria era pra nabit behoort te bidden, en in twee andere kerken werd de gemeente aan- bevolen in de gebeden „van de eeuwige heerlijk-

en gezegende Maagd en van alle heiligen“; in een andere kerk worden de teekenen van het Avondmaal bewaard, en de gemeente vergadert om deze te vereeren; in dezelfde kerk wordt de vereering van Maria door genootschappen of vereenigingen bevoorlud, die aan haar gewijd zijn; in de gebeden die door deze vereenigingen geleerd worden, wordt de voorbede van Maria voor den dag van het jongste gericht aange- roepen.

De Church-Union cischt wel, dat de bisschop al deze gebruiken zal onderdrukken, maar ver- wacht niet dat zijn protest enige uitwerking hebben zal. Volgens een statistiek van het vorige jaar werden in meer dan 10 kerken van London en hare voorsteden Roomsche gebruiken, als het sacramentsfeest, het feest der heilige eucharistie, kniebuigingen voor de clementen, de 14 statien op den Kruisweg, gevolgd. De meeste predikanten of geestelijken dezer Kerken behooren tot de „broederschap van het heilige Sacrament“. De bisschop van London instel- leerde de priores van het klooster van „de Heilige Maria bij het kruis“, wiens regel met die van Roomsche orden overeenstemt.

Dit verwondert ons niet. Onder de bisschoppen der Anglicaansche kerk vindt men er slechts twee, die geen sympathie gevoelen voor de romaniseerende richting in de Staatskerk. De „Wicklif predikers“ mogen hietegen arbeiden en protesteeren; de beweging die al zeventig jaar lang Roomsche leerlingen en gebruiken in de Anglicaansche Staatskerk brengt, werd daardoor niet tot staan gebracht.

In de algemeene vergadering der Schotsche Staatskerk werd dit jaar een besluit genomen, dat wij hoogst betreurswaardig vinden. Zij besloot het onderteekeningformulier voor predi- kanten in dien zin te wijzigen, dat dit voortaan luidt: „Ik onderteeken hiernede de geloofs- belijdenis, verklaard dat ik ze aanneem als de fundamentele leerstellingen van het Christelijk geloof, daarin vervat“. Men heeft gemeend, dat door dit onderteekeningformulier de belijdenis der Kerk gehandhaafd wordt, terwijl men tevens de predikanten vrijheid wil geven om zich niet aan die belijdenis te houden. Het is duidelijk, dat de General Assembly der Schotsche Staats- kerk de belijdenis der kerk, de confesie van Westminster, prijs gaf. De predikant heeft alleen te erkennen dat die confesie een historisch document is; maar hij behoeft er niet mee in te stemmen. In Nederland heeft men een tijd lang er voor gestreden, dat de predikanten de geloofsbelijdenis onderteekenden niet omdat (quia), maar voorzover (quatenus) zij in over- eenstemming was met de Heilige Schrift. Daar- door eischte men van liberale zijde afdelings- nog erkenning van het normatief gezag van de Heilige Schrift. Maar de General Assembly der Schotsche kerk wil, dat de predikanten alleen maar de fundamentele stukken van het Christelijk geloof zullen aanvaarden. Welke leerstukken zijn fundamenteel? Het komt ons voor, dat alle artikelen eener geloofsbelijdenis fundamenteel moeten zijn; is de kerk op dat fundament niet gebouwd? Kan men niet grond beweren: Het leerstuk van de Heilige Schrift is niet fundamenteel; men mag daarvoor denken gelijk men wil? De Kerk des Heeren heeft dit sink te allen tijde vastgehouden tegenover vele afwijkelenden en tegenstanders. Wij houden het er voor, dat men in Schotland ruimte heeft willen maken voor predikers die de moderne Schriftcritiek zijn toegedaan, voor predikanten die een algemeene verzoening leeren. Men wil dus feitelijk leerevrijheid invoeren.

Doch het besluit van de General Assembly is nog niet tot wet verheven. Eerst moet het volgens de Barriers Act goedgekeurd worden tot de kerkeraden, en eerst wanneer de meerderheid der kerkeraden het goedgekeurd heeft, wordt het tot wet. Wij vrezen echter, dat de kerke- raden het niet zullen verwerpen.

In de algemeene Synoden der Geuniceerde Vrije Kerk en van de Schotsche Staatskerk is besloten tot het houden eener conferentie, om te beraadslagen over eene coöperatieve of eene organische vereeniging.

In het midden der 18de eeuw heeft de Ge- reformeerde Staatskerk van Schotland menig- afscheiding tot stand zien komen. De oorzaak was, dat de zuiverheid van leer en levensge- wone. Gillespie en de beide Erskines waren de hoofdleiders der beweging die de „Original secession“ genoemd werd.

In 1842 werd de Vrije kerk van Schotland gesticht onder leiding van Chalmers, niet zozeer om de zuiverheid van het Evangelie te bewaren als om Christus als Koning over zijn Kerk te kunnen eerbijden.

Maar de vraagstukken die toen in de Kerken verschild deden oprijzen, zijn op den achtergrond gedrongen. Wie wordt, niet alleen in Engeland maar ook in Nederland, nog warm voor vraag- stukken van ierstelligen of kerkrechtelijken aard?

De tijden zijn veranderd. De wereld moet voor Christus veroverd worden, het zedings- werk treedt op den voorgrond; en al hetgeen daarmede in verband staat dat heeft aller sympathie. Hoe verkerd hebben mannen als Gillespie, de Erskines en Chalmers en zoovele anderen gehandeld, dat zij n warm konden maken voor dingen die zoo weinig betekenen. Zoo denkt menigen, en men wil goed maken wat deze mannen bedorven hebben. Tenslotte veroordeelt men mannen als John Knox, Luther en Calvin, die over de predestinatie, over de wezenlijke tegenwoordigheid van Christus enz. gestreden hebben. Tegenwoordig doet men beter werk; de wereld moet voor Christus veroverd worden. Jezus heeft wel tot zijn discipelen ge- zegd: „Gij zijt het zout der aarde“, doch men wil de geheele aarde tot zout maken!

De richting waarin zout, niet alleen in Schotland, zich bewegen, is volgens ons ver- deelend.

Gemengd Nieuws.

Calvin's geestdij in de Broedergemeente. Lic. G. Reichel schreef een brochure over „Calvin als Unitarier“. Deze brochure is door den schrijver voorgelezen in het Seminarium der Broedergemeente. De schrijver doet daarin helder uitkomen, dat Calvin's streven geheel op vereeniging gericht was. Het is ook een overtuiging, dat het waarlijk Calvin's schuld niet geweest is, dat de Lutherische en de Gereformeerde kerk zijn ontstaan. Calvin streefde naar eenheid, niet omdat de uitwendige eenheid hem zoo behoorde, maar omdat zijn hart warm klopte voor de kerk des Heeren, en hij daarom alleen noode zich bij de pluriformiteit der kerk kon nederleggen.

Wishart's Triomf. Wij lezen in De Hope: „De strijd tusschen de modernen en de loyale Baptisten in de Fountain Street Baptisten kerk is een einde. Het resultaat is Wishart's triomf. Over de sege der Modernen verbliden wij ons niet. Het is de triomf eener geweldige revolutie. Een groot gedeelte — men spreekt van meer dan 30 personen — der leden van de kerk zijn afge- scheiden, en de kerkelijke goederen zijn in handen gebleven van dat gedeelte, dat met zijn leider

Gods Woord heeft verworpen. Wat bijgebracht is tot opbouw van de kerk van Christus is nu in den dienst gesteld van de nieuwe religie, die geen aanspraak meer heeft op den naam van een christelijke te zijn, want zij heeft met niets anders uit te staan dan met het inwendige licht der dwe- pers uit den tijd der Hervorming, waardoor een tegelijk, die de nieuwe religie toegedaan is, op zijne manier geleid wordt. Het is niet langer de Geest des Heeren, waardoor zij zich laten leiden, maar door hun eigen geest. Zij staan op het standpunt eener geestelijke anarchie, die zich vrij maakt heeft van alle gezag, behalve van het eigen ik, dat de eenige rechter is op godsdienstig gebied.

Op een Zondag heeft Mr. Wishart over zijne overwinning gepredikt. Hij verheugt zich er over, dat, na den uitgang van de loyale Baptisten, de weg open is voor ontwikkeling van de beginselen der nieuwe religie. Hij meent, dat men van liever- lede wel tot inzicht zal komen, dat de nieuwe richting overal de overwinning zal behalen. Hij ziet de teekenen er van in de Volunteer Students Movement en de Vereeniging der Laymen. Hij meent, dat men spoedig tot inzicht zal komen, dat men met de verwerping van geloofsbelijdenissen en dogmatische theorieën den godsdienst niet alleen niet verwerpt, maar hem eenen heerlijken weg bereidt door hem in een nauw verband te zetten tot de hedendaagse cultuur. Wij zeggen met den psalmist: „God zal zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn Verbond gedenken“. De waarheid zal altijd opnieuw triomfeeren. Het syncretisme (geloofsvermenging) van den godsdienst en de moderne beschaving zal evenmin op den duur blijven bloeien, als het Gnosticisme in de eerste eeuwen van de geschiedenis der Christelijke Kerk. Hen Christendom is en blijft de eenig ware god- dienst.

Reeds nu blijkt het in dit geval. Zij, die uitge- gaan zijn van Mr. Wishart's kerk, zijn niet van plan stil te zitten. Zij hebben zich vereenigd met de Wealthy Ave kerk en vermeerderen daardoor de kracht van die organisatie“.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

KERSTFEEST.

Lof zij den God van Israël,
Den Heer, die aan Zijn eifvolk dacht,
En door Zijn liefderijk beest,
Verlossing heeft teweeg gebracht;
En hoorn des heils heeft opgericht;
Te Gen. Davids huis was toegesegd,
Dat wij Hij ons nu schenken;
Gelijk Gods trouw, van 's aardrijks
oetendstond,
Door der Profeten wijzen mond,
Zich hietoe aan de vaderen verbond.

Dat zijn, zooals velen zullen weten, woorden ontleend aan den berijmden Lofzang van Zacharias.

Zacharias was, gelijk in het eerste hoofdstuk van Lukas ons wordt vermeld, een priester des Heeren. Hem was door den engel Gabriel ge- zegd dat hij een zoon hebben zou, Johannes geheeten, doch wegens zijn ongelooft zou hij een tijdlang niet kunnen spreken, totdat die zoon van zijn geboren.

Intusschen had de engel Gabriel ook de geboorte van onzen Heiland aangekondigd aan Maria, die te Nazareth woonde. Zacharias, wiens vrouw Elisabeth een nicht was van Maria, had alzoove vermoeden, dat de Christus zou worden geboren.

Toen nu de eerste voorstelling van den engel was vervuld, Johannes was geboren en bij de besnijdenis zijn naam ontvangen had, werd de tong des vaders weder losgemaakt. Wij lezen: Hij sprak God lovende. Hoe hij dat deed zegt ons zijn lofsang.

Als hij dezen schoonen zang opmerkt, leest, sulst gij opmerken, dat hij uit twee ge- deelten bestaat. Het eerste spreekt in hoofde- liden het kind, dat nu geboren zou worden, van den Heere Jezus, het tweede van den reeds geboren Johannes.

Zoo in 't eerst schijnt dat menigen vreemd en zou men verwachten, dat de vader het allereerst aan zijn eigen kind gedacht en daarover ge- sproken had. Toch is het als we nadenken zeer begrijpelijk.

Van Zacharias en zijn vrouw lezen wij in Lukas 1:6: „En zij waren beiden rechtvaar- dig voor God, wandelende in alle de geboden en rechten des Heeren, onberispelijk“. Zeker waren zij als de oude Simson (Lukas 2:15) „verwachende de vertroosting Israels“ door de komst van Christus, den Zaligmaker.

En nu de vertroosting kwam, het heil zou verschijnen, toen moest Zacharias wel juichen en jubelen. Was hij tot in de ziel verblid over de geboorte van zijn zoon Johannes, nog meer was hij dat nu de vertroosting komen, nu de lang beloofde, lang verwachte Verlosser verschijnen zou, tot vreugd van allen, die op het heil des Heeren hoopten. Zoo verblid zelfs was Zacharias daarvoor, dat hij ten slotte, na van zijn zoon gesproken te hebben, weer ter- keert tot den Messias.

Dat was nu de ware kerstvreugd, de vreugd over en in Christus.

Er is op het Kerstfeest velelei vreugd, die soms zelfs is vermengd met allelei dat nog voortkomt uit het oude heidendom onzer voor- ouders. In Engeland b.v. is dat nog zeer merk- baar. Ook bij ons is het niet vreemd, dat vele menschen en kinderen zich op het Kerstfeest verbliden, die toch volstrekt niet verheugd zijn omdat de Zaligmaker is geboren. Want zij gelooven niet in Hem, hebben Hem niet lief. Zulk een vreugd kan natuurlijk de ware Kerstvreugd niet zijn.

Die wordt wel alleen gesmaakt door hen, die klein of groot, weten, dat ook voor hen het woord van den Engel waarheid is: „U, d.i. voor u, is heden geboren de Zaligmaker“.

Die geboorte is heerlijker en groter en ver- blijdender dan alle goeds, 't welk deze wereld ons geven kan. Die geboorte toch zegt ons: Alzoof heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem geloof, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Het eeuwige leven! Dat is groot, rijk en heerlijk. Maar wij kunnen toch niet met minder toe. God heeft daarvoor ons geschapen. Maar wij hebben door te rondigen tegen God dat eeuwige leven verloren, en zijn het eeuwige ver- derfde waardig geworden.

Doch nu komt de Zoon van God, vrijwillig, en wordt voor ons een mensch, opdat Hij de menschen, de zondaren, zou verlossen, opdat Hij, gelijk de Apostel leert, een heerlijk werk volbrengen zou. „Want Christus heeft ook ons voor de zonden geëld, Hij rechtvaardigend voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zoude brengen“. Nu kunnen de onrechtvaar- digen — en dat zijn wij van nature allen — gerechtvaardigd worden, tot God gebracht, be- houden en dus ergermen worden van het eeuwige leven, door Hem die zelf het Leven is. Daarin hebben zich de engelen en de herders

en Maria verblijd en na hen zooveelen, die wisten en weten wat heil Hij voor deze verloren wereld kwam brengen. God heeft, zegt de Schrift, Zijn Zoon gezonden in de wereld, opdat de wereld door Hem zou behouden worden. Dit laatste hebben we allen noodig, of we jong zijn of oud. Maar ook, niemand is uitgesloten, klein of groot. De Heere Jezus ligt als een kind in de kribbe, en roept later ook de kinderkens tot Zich. Hoogbejaarden als Simeon en Anna zingen, gelijk de kinderkens weer later, Zijn lof. Zoo moet het ook. Hij heeft er recht op.

Hij wil, vrienden, ook uw Zaligmaker zijn. Daarom laat Hij ons op het Kerstfeest de blijde boodschap, het Evangelie, verkondigen, opdat wij tot Hem zouden komen, en het eeuwige leven hebben, de genadegift van God. Wie dat leven ontvangt heeft ook een ewig blijdschap, een kerstfeest dat ook duurt als de Decem- bermaand voorbij is, ja dat nooit eindigt zal.

Zulk een kan ook wederom met Zacharias zingen:

Des word des Heeren volk geleid,
Door 't licht dat nu ontstoken is,
Tot kennis van de Zaligheid,
In hunne schuldvergiftis;
Die nooit in schooner glas verscheen,
Dan nu, door Gods barmhartigheid,
Die, met ons lot bewegen,
Om ons van zond' en ongeval 't ontslaan,
En star in Jakob op doet gaan,
De zon der heils doet aan de himmen
staan.

Voor elk, die in het duister dwaalt,
Verstrekt dees' zon een helder licht,
Dat hem in schouw des doods bestraalt,
Op 't vredepad zijn voeten richt.

CORRESPONDENTIE.

Er wachten nog een aantal vragen. Deze nu nog in December te beantwoorden zal wel niet gaan. Dat wordt dus een jaar uitgesteld, te weten, zoo wij hopen tot 1910.

HOOGENBURE.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Geachte Redactie!

Het voorlaatste nummer van uw weekblad be- sprak het besluit door den kerkeraad van de Ge- reformeerde Kerk alhier genomen in zake het voor- stel om de wetschelijkheid van de splijting in wijkerken uit te spreken. Ik laat rusten wat naar aanleiding daarvan door u werd gezegd, zij het ook noode, daar m.i. zooveel te zeggen is tot verdediging van de gevallen beslissing, die de Kerk alhier voor veel verwarrengeen veel geestelijke en stoffelijke schade heeft behoeft.

Wat mij noopt voor een enkel woord plaats- ruimte te vragen, is wat ten slotte door u in het midden wordt gebracht over de institue- ring van het kerkelijk leven onzer groote steden, wijl dat is van dien aard, dat alom in den lande wel de gedachte dreigt te worden gewekt, alsof het er met de kerken daar ter plaatse zoo donker en zoo bar uitstelt, dat zij eigenlijk nauwelijks meer medetellen kunnen.

Zoo kan het en zoo mag het niet langer, is uw oordeel; dat dan gegrond wordt op een drietal feiten: het niet in ledental uitblijven; het loopen naar de Gereformeerde predikanten in de Hervormde Kerk; en het elk jaar finan- cieel achteruitgaan. Gelijk het daar in zijn alge- meenheid wordt gezegd, geldt het ook de Kerk van Amsterdam, in hoeverre de gestelde feiten voor andere plaatsen juist zijn, kan door mij niet genoegzaam beoordeeld worden bij gemis aan voldoende gegevens. Van Amsterdam kan ik dat echter wel; en dan heb ik grond om te zeggen, dat van de drie door u vermelde punten het eerste en het derde bepaald onjuist zijn; en dat aan het tweede eenige betekenissen wordt toegekend, welke het metterdaad m.i. niet heeft.

Bij dat eerste punt zou ik haast eens pre- labele kwestie willen stellen: deze nl., of het tegen eenige kerk getuigt, zoo haar ledenaantal zch niet uitbreidt; of dus de in het getal sterkste gemeente ook stijdig geestelijk het hoogste standpunt inneemt; een vraag waarop het ont- kennend antwoord zeker niet twijfelachtig kan zijn.

Maar zelfs afgien daarvan dunkt mij uwe uitspraak min juist; wellicht niet wat betreft het bloote feit van al of niet toename; maar dat stationair blijven in het cijfer krijgt een ge- heel andere betekenis, wanneer daarbij wordt vermeld het voortdurend wegtrekken der bewo- ners van onze stad naar buiten. Ook de bevolking der burgerlijke gemeente is stationair; en de reden daarvan is genoegzaam bekend.

Dat heeft natuurlijk zijne gevolgen voor het kerkelijk leven. Ik behoeft dan ook slechts de samen te noemen van Overtroom en Watergraaf- meer, Bussum en Hilversum, om van nog meere- dere plaatsen te zwijgen, waar overal bloeiende Kerken gevonden worden, voor een niet gering deel bestaande uit denken, die vroeger tot de Kerk alhier behoorden.

Zoo is het dus eigenlijk al wonderlijk te no- men, dat, naar uw eigen woord, slechts geklaagd kan worden dat er van eenige belangrijke uit- breiding geen sprake is. Laat mij aanstonds er de opmerking aan toevoegen, in verband met uw derde bewaar niet van belang ontbreeft, dat wie van hier gaan, in den regel meer welgeleiden zijn.

Zeer zeker niet steekhoudend acht ik het derde punt door u ter sprake gebracht: dat er elk jaar van financieel achteruitgang sprake is. Ik verneem dat dit uw oordeel gebouwd is op de cijfers der telken jare opgemaakte begroting, die in den regel eindigt met een geraamd tekort van eenige duizende guldens. Dit feit loochen ik alternitist. Doch tot eene rechte beoordeeling van den feitelijken toestand dient men niet de be- groting maar de rekening ten grondslag te leggen.

Bij het licht daardoor ontstoken blijkt eer het omgekeerde van wat door u werd beweerd. De groote schuld van 5 ton, sinds 1887 be- staande, is gedaald tot een bedrag van even over de 350 000. Ook van de kleinere leeningen wordt geregeld aflossing gedaan. De rente- betaling van alle geleende gelden gerecheld prompt op datum. Met de uitbetaling van traktementen enz. is de Kerk nog nooit in vermin geweest. Zelfs werd in de laatste jaren nog een nieuw kerkgebouw gezet, zonder dat de schuldenlast vermeerderd behoefte te worden; ja de afreke- ning liet nog een kleine bate over voor de kas der Kerk.

Wellicht heeft de Kerk wat veel in een glazen huis willen leven en daarom telkens openhartig publiciteit gegeven aan dispende en bestaande tekorten. Maar eene buitengewoon intameling tot delging daarvan is tot drie malen toe met goeden uitslag gekroond geworden. En zoo zal